

Ells i Nosaltres

La revista espanyola—llegeixis *castellanista*—«Pro-Patria» que cerca l'unió—llegeixis uniformitat—de la colònia, dedica en el seu número de 21 Setembre unes quantes pàgines a Catalunya. Ademés de algunes fotografies de Barcelona, publica part del capítol «*En Barcelona*» del llibre «*El Camino de Paros*» del malanguayt escriptor uruguaió En Josep Enric Rodó, i un article, «*El regionalismo y los dialectos. ¡Sagrada lengua de Castilla!*» d'un senyor F. Rivas Moreno.

Avans d'ocupar-nos d'aquest últim escrit, siguins permés dir quatre paraules sobre la mutilació feta, amb tota irreverència, al primer. L'esmentada revista el fa acabar en el paràgraf que diu: «*Confieso, sin embargo, que lo que preferentemente ha cautivado mi atención en la moderna Barcelona, no es la arrogancia monumental, ni los esplendores de la calle, sino aquellas cosas, de modesta apariencia, que den testimonio de la actividad espiritual de las generaciones vivas.*»

El lector es deu quedar amb desig de saber quines són aquestes coses, però és que després venia allò de: «*Así, por ejemplo, el «Instituto de Estudios Catalanes» i és clar, com que parla d'estudis catalans, els senyors unionistes arrufen el nas i fugen d'estudi per por de socarrimar-se. I això que més avall diu el gran escriptor: «Empiezo por admirar en él (l'Institut) la copiosa colección cervantina, la primera del mundo...» Potser els causa recansa que *esos catalanes* rendeixin homenatge al immortal autor de D. Quixot.*

S'ens podrà objectar que no disposen de major espai per a posar el capítol complert. Això és cert, ens consta, perquè després de lo d'En Rodó hi llegim un acurat estudi dels trets, vicis i ganyotes de «*Los toreros de tronío*». Devant d'un problema de tanta transcendència com aquest, com voleu que s'ocupin de petiteses?

En quant al article del senyor Rivas Moreno, suposa un desconeixement tan complert respecte als problemes nacionalistes a Espanya, que hauriem preferit passar-lo per alt si la tasca que'ns havem emprés no'ns obligués a contestar tot lo que aquí digui la premsa *per se* o per boca d'altri en contra de Catalunya.

L'articulista diu que poden i deuen formar-se les regions, aquestes mateixes regions que fa tants segles estaven esperant que un bon senyor com aquest—oh, esperit magnànim!—les hi concedís la venia de sorgir. Això sí, sols se formiran per a fins administratius, econòmics, industrials i comercials—tot lo que fa molt pocs anys era una heretgia el demanar—ho—peró en quan al ús dels *dialectes*, en aquest punt sí que no transigeix. Després de dir que'l dialecte no exerceix en la vida de relació la més petita influència pel desenrotll de les diverses activitats, ens fa saber que ell ha viscut tres anys a Galícia i que allí ha comprovat que'l *dialecte* queda com recort de família; a Biskaia, segons testimoni del enterrador Unamuno, el *dialecte* està a dos dits (ni un més, ni un menys) del fossar; en quant als catalans, ens enterem de que'ls nacionalistes conreen el castellà amb especial cura perquè'ls hi convé per a entendre amb els habitants del rest de la Península i amb els pobles d'América, a fi d'abastar-los dels productes de ses fàbriques.